

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آیین نامه آموزشی

مقطع عمومی

شیوه حضوری (تمام وقت و پاره وقت)

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران

(مصوبه شماره ۶ شورای آموزش)

ابلاغی اسفند ۹۴

مقدمه

پس از گذشت حدود هفت سال از ابلاغ و اجرای آیین‌نامه آموزشی مقطع عمومی حوزه‌های علمیه خواهران، نقطه نظرات دست‌اندرکاران اجرایی مدارس علمیه و مدیریت‌های استانی توسط معاونت آموزش مرکز دریافت شد و پس از بررسی‌های کارشناسی در مرکز و بازنگری در برخی مواد و اضافه نمودن ضوابط مربوط به «شیوه حضوری پاره‌وقت»، اصلاحیه آیین‌نامه مزبور تهیه و جهت بررسی و تصویب نهایی به «شورای محترم آموزش مرکز» ارائه گردید. شورای آموزش مرکز نیز پس از چندین جلسه بحث و گفتگو آیین‌نامه حاضر را به منظور ارتقای کیفیت آموزشی و ایجاد وحدت رویه در مدارس علمیه تصویب کرد. اکنون آیین‌نامه آموزشی مقطع عمومی - شیوه حضوری (تمام‌وقت و پاره‌وقت) پس از تصویب نهایی در شورای آموزش مرکز و تأیید مدیر محترم حوزه‌های علمیه خواهران، جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

در این خصوص توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. مسئولیت اجرای این آیین‌نامه بر عهده مدیران مدارس علمیه و نظارت بر اجرای آن، به عهده مدیریت‌های استانی است؛
۲. نظارت کلان و تفسیر و رفع ابهام مواد آیین‌نامه، به عهده معاونت آموزش مرکز است؛
۳. تصمیم‌گیری در خصوص مواردی که در این آیین‌نامه پیش‌بینی نشده یا موارد خاص، به عهده کمیسیون امور خاص می‌باشد؛
۴. مدیران محترم مدارس علمیه موظفند با ارایه‌ی نسخه‌ای از آیین‌نامه و برگزاری جلسه توجیهی، طلاب را در جریان مفاد آن قرار دهند؛
۵. نیل به اهداف اساسی این آیین‌نامه، منوط به مطالعه دقیق و به کار بستن مفاد آن است؛
۶. از کلیه مجریان امور آموزشی، مدیران، اساتید و طلاب محترم انتظار می‌رود؛ پیشنهادهای خود را جهت تجدید نظرهای بعدی به مرکز مدیریت ارسال فرمایند.

معاونت آموزش

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران

تعاریف

- مرکز: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران که تحت نظارت شورای سیاست‌گذاری حوزه علمیه خواهران، امر سازمان‌دهی، هدایت، نظارت و پشتیبانی مدارس علمیه خواهران سراسر کشور را بر عهده دارد.
- مدرسه علمیه: یک واحد آموزشی - تربیتی است که دروس متداول حوزوی را در مقطع عمومی ارائه می‌کند و در این آیین‌نامه به اختصار «مدرسه» گفته می‌شود.
- طلبه: فردی است که به صورت رسمی برای تحصیل در یکی از مقاطع آموزشی حوزه‌های علمیه خواهران پذیرفته شده باشد.
- مقطع عمومی: به اولین مقطع از نظام تعلیم و تربیت حوزه‌های علمیه خواهران اطلاق می‌شود که با رویکرد عمومی طراحی و ارائه می‌گردد. به فارغ‌التحصیلان این مرحله، مدرک تحصیلی سطح دو اعطاء شده و در دو گروه ویژه دارندگان مدرک دیپلم و ویژه دارندگان مدرک سوم راهنمایی اجرا می‌شود.
- شورای مدرسه: شورایی است مرکب از مدیر، معاونان آموزشی، فرهنگی، پژوهشی مدرسه و دو نفر از اساتید ثابت یا دارای حداقل دو سال سابقه تدریس در مدرسه که برای بررسی و تصمیم‌گیری در امور محوله تشکیل می‌شود.
- مدرک تحصیلی سطح ۲: به گواهینامه رسمی اطلاق می‌شود که بر فارغ‌التحصیلی طلبه در مقطع عمومی دلالت دارد و دارنده آن از کلیه مزایای علمی و استخدامی فارغ‌التحصیلان دوره‌های کارشناسی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی برخوردار است.
- مدرک تحصیلی سطح ۱: به گواهینامه رسمی اطلاق می‌شود که در شرایط خاص به طلابی که امکان ادامه تحصیل تا پایان دوره عمومی برای آنان وجود ندارد اعطاء می‌شود و دارنده آن از کلیه مزایای علمی و استخدامی فارغ‌التحصیلان دوره‌های کاردانی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی برخوردار است.
- واحد درسی: مقدار محتوای آموزشی که در ۱۶ جلسه نظری، یا ۲۴ جلسه نظری - عملی و یا ۳۲ جلسه عملی، در طول یک نیمسال تحصیلی تدریس می‌شود.
- تحقیق پایانی: یکی از عناوین مواد در مقطع عمومی، به ارزش ۳ واحد درسی است. این تحقیق، نتیجه تتبع علمی طلبه درباره موضوعی مشخص در یکی از علوم اسلامی است.
- تحصیل حضوری: به شیوه‌ای از تحصیل اطلاق می‌شود که طلبه تمامی برنامه‌های تحصیلی خود را در یکی از مدارس علمیه می‌گذراند.
- تمام‌وقت: به شیوه‌ای از تحصیل حضوری مقطع اول اطلاق می‌شود که طلبه برنامه‌های تحصیلی خود را بازه زمانی ۵ تا ۷ سال می‌گذراند.
- پاره‌وقت: به شیوه‌ای از تحصیل حضوری مقطع اول اطلاق می‌شود که طلبه برنامه‌های تحصیلی خود را بازه زمانی ۷ تا ۹ سال می‌گذراند.

◆ فصل اول: کلیات

- ماده ۱)** آموزش در تمامی مدارس علمیه خواهران، مبتنی بر «نظام واحدی» است. در این نظام، ارزش هر درس با تعداد واحدهای آن درس سنجیده شده و قبولی یا عدم قبولی در یک درس، به همان درس محدود خواهد شد.
- ماده ۲)** مدت زمان هر جلسه درس برابر با ۵۰ دقیقه و دو جلسه با هم ۹۰ دقیقه است.
- ماده ۳)** هر سال تحصیلی متشکل از دو نیمسال و هر نیمسال تحصیلی ۱۶ هفته آموزشی و ۲ هفته جهت امتحانات است.
- تبصره ۱: مدارس علمیه موظفند امتحانات مجدد طلاب را در شهریورماه برگزار کنند.
- تبصره ۲: مدارس علمیه می‌توانند در صورت داشتن شرایط، اقدام به برگزاری دوره تابستانی نمایند.
- ماده ۴)** تقویم تحصیلی هر سال، پس از تأیید معاونت آموزش، در پایان نیمسال دوم، به مدارس علمیه، ابلاغ می‌شود.
- ماده ۵)** مدارس علمیه موظف به اجرای برنامه درسی ابلاغی از طرف مرکز هستند.
- ماده ۶)** طول مدت تحصیل در مقطع عمومی - بدون احتساب مرخصی مندرج در آیین‌نامه - به شرح ذیل است:
- الف) برای دارندگان مدرک دیپلم و بالاتر، حداقل ۵ و حداکثر ۷ سال
- ب) برای دارندگان مدرک سوم راهنمایی و یا اتمام متوسطه دوره اول، حداقل ۷ و حداکثر ۹ سال
- ج) برای دوره پاره وقت، حداقل ۷ و حداکثر ۹ سال
- تبصره: مدت زمانی که به دلیل عدم ارائه درس توسط مدرسه، امکان تحصیل برای طلبه فراهم نبوده است؛ جزو سنوات تحصیلی وی محسوب نمی‌شود.
- ماده ۷)** در صورتی که طلبه نتواند واحدهای درسی تعیین شده را در حداکثر مدت مجاز تحصیل با موفقیت بگذراند از ادامه تحصیل محروم خواهد شد و تحصیل مجدد وی، منوط به طی مراحل بازپذیری، بر اساس دستورالعمل‌های ابلاغی خواهد بود.
- ماده ۸)** تحصیل همزمان در حوزه و دانشگاه یا چند واحد حوزوی مجاز نیست. در صورت تخلف، کمیسیون امورخاص مرکز، نسبت به ابطال سوابق تحصیلی و یا ادامه تحصیل طلبه در حوزه، تصمیم‌گیری می‌نماید.
- تبصره: تحصیل همزمان طلاب ممتاز و با شرایط خاص، صرفاً بر اساس دستورالعمل‌های ابلاغی، مجاز خواهد بود.
- ماده ۹)** اشتغال به کار طلبه در حین تحصیل، صرفاً براساس نظریه شورای مدرسه، مجاز است.

◆ فصل دوم: انتخاب واحد - حذف و اضافه

- ماده ۱۰)** طلبه موظف است در مهلت‌های تعیین شده در تقویم تحصیلی نسبت به انتخاب واحد اقدام نماید.
- تبصره: در صورت تأخیر در این امر، مشروط بر آنکه سه هفته از شروع نیمسال نگذشته باشد؛ انتخاب واحد طلبه با تأیید شورای مدرسه امکان‌پذیر است.
- ماده ۱۱)** طلبه می‌تواند بر اساس طول مدت تحصیل در دوره تمام‌وقت، در هر نیمسال، حداقل ۱۲ و حداکثر ۲۰ واحد درسی و در

دوره پاره‌وقت در هر نیمسال، حداقل ۸ و حداکثر ۱۴ واحد درسی را انتخاب کند.

تبصره ۱: طلبه‌ای که در یک نیمسال، معدل ۱۸ به بالا کسب نماید، با موافقت شورای مدرسه می‌تواند در نیمسال بعد، در دوره تمام‌وقت، حداکثر ۲۴ واحد و در دوره پاره‌وقت، حداکثر ۱۸ واحد درسی را انتخاب نماید.

تبصره ۲: طلبه‌ای که در یک نیمسال مشروط شود؛ در نیمسال بعد حق انتخاب بیش از ۱۴ واحد در دوره تمام‌وقت و ۱۰ واحد در دوره پاره‌وقت را ندارد.

تبصره ۳: در صورتی که طلبه دوره تمام‌وقت، برای فراغت از تحصیل - بدون احتساب تحقیق پایانی - صرفاً ۲۴ واحد درسی و طلبه دوره پاره‌وقت، صرفاً ۱۸ واحد درسی داشته باشد؛ منوط به دارا بودن حداقل معدل ۱۴ در نیمسال قبل، مجاز به اخذ کلیه واحدها در آخرین نیمسال، خواهد بود.

تبصره ۴: در صورتی که طلبه برای فراغت از تحصیل، کمتر از ۱۲ واحد داشته باشد و یا به دلیل رعایت پیش‌نیازها یا عدم ارائه درس توسط مدرسه، نتواند حداقل واحد مجاز را انتخاب نماید؛ اخذ کمتر از حداقل مجاز، بلامانع بوده و آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی طلبه محاسبه می‌گردد؛ لکن معدل آن مؤثر در مشروطی و ممتازی نیست.

ماده ۱۲) طلبه می‌تواند پس از شروع نیمسال در زمان حذف و اضافه بر اساس تقویم تحصیلی و با مراعات حداقل و حداکثر واحد، تا دو درس از دروس انتخابی خود را حذف یا اضافه نماید.

ماده ۱۳) طلبه می‌تواند در صورت ضرورت تا چهار هفته مانده به پایان نیمسال - در زمان حذف اضطراری بر اساس تقویم تحصیلی - یک یا چند درس از دروس انتخابی خود را با نظر شورای مدرسه حذف کند مشروط به آنکه غیبت‌های وی از سه شانزدهم مجموع ساعات آن درس بیشتر نباشد و تعداد واحدهای باقیمانده وی از حداقل واحد کمتر نشود.

ماده ۱۴) حذف کلیه واحدهای انتخابی در یک نیمسال، تنها در صورتی مجاز است که بنا به تشخیص شورای مدرسه، طلبه قادر به ادامه تحصیل در آن نیمسال نباشد. در این صورت نیمسال مزبور جزو مرخصی وی محسوب می‌شود و در صورت اتمام مرخصی‌های مجاز، آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی طلبه محاسبه می‌شود.

◆ فصل سوم: دوره تابستانی

ماده ۱۵) مدارس علمیه می‌توانند در فصل تابستان، حداکثر ۶ واحد درس ارائه نمایند.

تبصره: شرکت طلاب در دوره تابستانی، الزامی نیست.

ماده ۱۶) ضوابط آموزشی در دوره تابستانی، از قبیل: ساعت برگزاری، حضور و غیاب و ارزشیابی، مانند نیمسال است.

تبصره: معدل دوره تابستانی مؤثر در مشروطی یا ممتازی طلبه نیست و صرفاً در معدل کل محاسبه می‌شود.

◆ فصل چهارم: معرفی به استاد

ماده ۱۷) شورای مدرسه، می‌تواند طلبه را در موارد زیر، برای گذراندن حداکثر ۶ واحد درسی در طول دوران تحصیل، به استاد معرفی نماید:

۱. در صورت بروز مشکل تحصیلی و یا معذور بودن طلبه - به دلایل موجه - از شرکت در امتحان مجدد، به میزان حداکثر ۴ واحد، در طول دوران تحصیل
۲. باقیماندن حداکثر ۲ واحد درسی - بدون احتساب تحقیق پایانی - برای فراغت از تحصیل

◆ فصل پنجم: حضور و غیاب

ماده ۱۸) شرکت طلبه در تمامی برنامه‌های درسی و فعالیت‌های آموزشی، تربیتی و پژوهشی تحت برنامه، الزامی است.
ماده ۱۹) عدم حضور یا ترک کلاس درس، از پنج تا ده دقیقه، تأخیر و بیشتر از آن، غیبت محسوب می‌شود و هر سه بار تأخیر، حکم یک جلسه غیبت را دارد.

ماده ۲۰) حداکثر غیبت برای هر واحد درسی، اعم از نظری و عملی، سه شانزدهم ساعات آن درس است.

تبصره ۱: در صورت افزایش غیبت از این مقدار، غیبت غیرموجه برای آن درس منظور می‌شود و در حکم نمره صفر است.

تبصره ۲: در موارد خاص، اگر غیبت تماماً یا تلفیقاً موجه باشد؛ درس بدون ثبت نمره، حذف می‌شود.

تبصره ۳: تشخیص موجه بودن غیبت، به عهده شورای مدرسه است.

ماده ۲۱) طلبه می‌تواند برای مواردی مثل ازدواج، بیماری حاد خود، همسر، فرزند یا والدین یا فوت بستگان درجه یک خود و همچنین برای فعالیت‌های تبلیغی از حداکثر ده روز مرخصی، علاوه بر حداکثر غیبت مجاز استفاده کند.

تبصره ۱: استفاده از مرخصی برای انجام امور تبلیغی با موافقت مدرسه و برای سایر موارد با اطلاع مدرسه، صورت می‌پذیرد.

تبصره ۲: استفاده از ده روز مرخصی در موارد مربوط به بیماری حاد، با ارایه گواهی از پزشک معتمد مدرسه، مبنی بر لزوم استفاده از مرخصی مستمر، امکان‌پذیر است.

تبصره ۳: در صورت استفاده طلبه از غیبت‌های مندرج در مواد ۲۰ و ۲۱، سقف غیبت‌های وی در طول نیمسال نباید حداکثر از پنج شانزدهم بیشتر شود.

ماده ۲۲) طلبه در طول دوران تحصیل می‌تواند صرفاً در یک نیمسال و در صورت دارا بودن حداقل معدل ۱۶ در نیمسال قبل، در موارد خاص مانند: بیماری مستمر (با گواهی پزشک مبنی بر لزوم استراحت متوالی) و یا انتقال موقت به شهرستانی که فاقد مدرسه تحت پوشش باشد؛ با موافقت مدرسه، بدون حضور در کلاس در امتحانات واحدهای اخذ شده شرکت کند.

تبصره: طلبه‌ای که در آخرین نیمسال تحصیلی، به شهرستان فاقد مدرسه تحت پوشش انتقال یافته‌باشد؛ از شرط معدل نیمسال قبل، معاف است.

◆ فصل ششم: ارزشیابی

ماده ۲۳) معیار ارزشیابی تحصیلی در هر درس، نمره نهایی آن درس است که بر اساس نتایج حاصله از امتحانات پایان نیمسال، میان نیمسال، تحقیق، کار عملی، فعالیت‌های کلاسی و امتحانات شفاهی محاسبه و به صورت عددی بین صفر تا بیست منظور می‌گردد. تبصره: دستورالعمل ارزشیابی دروس، توسط معاونت آموزش مرکز، ابلاغ می‌گردد.

ماده ۲۴) برگزاری امتحانات دروس ارائه شده در هر نیمسال و همچنین امتحانات مجدد، بر اساس دستورالعمل‌های ابلاغی، الزامی است.

ماده ۲۵) اگر تعداد برگزاری ساعات یک ماده درسی، کمتر از ۱۳ جلسه به ازای هر واحد باشد؛ امتحان آن درس برگزار نخواهد شد و به صورت درس ناتمام اعلام می‌شود.

ماده ۲۶) نمره قبولی در تحقیق پایانی، ۱۴ و در سایر دروس ۱۲ است.

تبصره ۱: در صورتی که نمره نهایی طلبه در درسی ۱۰ تا کمتر از ۱۲ باشد و یا در امتحان آن درس، غیبت موجه داشته باشد؛ می‌تواند تا پایان شهریور همان سال در امتحان مجدد شرکت کند و چنانچه تا موعد مقرر موفق به کسب نمره قبولی نشود، باید مجدداً در کلاس آن درس شرکت نماید.

تبصره ۲: طلبه‌ای که نمره نهایی وی در درسی کمتر از ۱۰ باشد، یا در امتحان آن درس غیبت غیرموجه داشته باشد؛ باید دوباره در کلاس آن درس شرکت کند.

ماده ۲۷) در پایان هر نیمسال، کلیه نمرات - اعم از قبولی و ردی - در کارنامه طلبه ثبت می‌شود.

ماده ۲۸) مدرسه ملزم است در پایان هر نیمسال، بر اساس جدول زمان‌بندی ابلاغی معاونت آموزشی مرکز، برای کلیه طلاب کارنامه تحصیلی صادر نماید.

ماده ۲۹) نمره پس از ثبت در کارنامه، غیرقابل تغییر بوده و تنها در صورت احراز اشتباه با تأیید مدیر مدرسه و موافقت مرکز، تغییر نمره ممکن خواهد بود.

ماده ۳۰) برای محاسبه معدل نیمسال، نمره نهایی هر درس - اعم از قبولی و ردی - در تعداد واحدهای آن درس ضرب و مجموع حاصل ضرب آنها بر تعداد کل واحدهای اخذ شده - اعم از قبولی و ردی - تقسیم می‌شود.

ماده ۳۱) برای محاسبه معدل کل دوره، کلیه نمرات قبولی و اولین نمره ردی، در تعداد واحدهای آن درس ضرب و مجموع حاصل ضرب آنها بر تعداد کل واحدهای مؤثر در طول دوره - اعم از قبولی و ردی - تقسیم می‌شود.

ماده ۳۲) اولین نیمسال تحصیل طلبه در مقطع عمومی ویژه دارندگان دیپلم، و اولین سال تحصیل طلبه در مقطع عمومی ویژه دارندگان مدرک سوم راهنمایی، دوره آزمایشی وی بوده و در صورتی که صلاحیت‌های علمی، اخلاقی، رفتاری و انضباطی لازم را کسب ننماید؛ از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

تبصره: ضوابط مربوط به دوره آزمایشی، طی دستورالعمل جداگانه ابلاغ می‌شود.

ماده ۳۳) طلبه‌ای که معدل نیمسال او کمتر از ۱۴ باشد؛ مشروط است.

تبصره: مدرسه موظف است موضوع مشروط بودن را کتباً به طلبه اطلاع داده و یک نسخه از آن را در پرونده تحصیلی وی بایگانی نماید.

ماده ۳۴) طلبه مقطع عمومی ویژه دارندگان دیپلم، در صورتی که چهار نیمسال و طلبه مقطع عمومی ویژه دارندگان مدرک سوم راهنمایی، در صورتی که پنج نیمسال متناوب یا متوالی مشروط شود؛ از ادامه تحصیل محروم می‌گردد و تحصیل مجدد وی، منوط به طی مراحل پذیرش، بر اساس دستورالعمل‌های ابلاغی خواهد بود.

ماده ۳۵) غیبت غیرموجه در امتحان پایان نیمسال و یا عدم تحویل برگه امتحانی در جلسه امتحان، در حکم نمره صفر است و طلبه ملزم به شرکت مجدد در کلاس آن درس خواهد بود. در صورتی که غیبت طلبه در امتحان پایان نیمسال موجه تشخیص داده شود؛ نمره صفر منظور نمی‌شود و طلبه می‌تواند حداکثر تا پایان شهریور همان سال، در امتحان نوبت بعد شرکت کند.

تبصره ۱: غیبت در امتحانات مجدد در هر حال، موجب حذف آن درس می‌شود.

تبصره ۲: هر گونه عذر جهت شرکت در امتحانات، قبلاً باید به صورت رسمی به معاونت آموزشی مدرسه اعلام شود و در صورت عدم امکان هماهنگی و اخذ مجوز، طلبه باید در اولین فرصت، با مراجعه به معاونت آموزشی نسبت به موجه کردن غیبت خود اقدام کند.

ماده ۳۶) غیبت غیرموجه در امتحان میان نیمسال در حکم نمره صفر است و در صورت موجه بودن غیبت، فقط نمره پایان نیمسال، برای آن درس ثبت و محاسبه می‌شود.

ماده ۳۷) تشخیص موجه بودن غیبت در امتحان، به عهده شورای مدرسه است.

ماده ۳۸) تقلب در جلسه امتحان موجب ثبت نمره صفر است و با متخلف، طبق مفاد آیین‌نامه انضباطی برخورد می‌شود.

ماده ۳۹) لازم است کلیه اوراق امتحانی تا اتمام دوره تحصیل و صدور مدرک تحصیلی در مدرسه بایگانی شود. مدرسه می‌تواند سه ماه پس از اعطای مدرک تحصیلی به فارغ‌التحصیلان، اوراق امتحانی را امحاء نماید.

تبصره: امحاء اوراق امتحانی طلبه منفرض از تحصیل، منوط به ارائه ریز نمرات و اخذ تأییدیه از وی است.

◆ فصل هفتم: معادل‌سازی و تطبیق نمرات

ماده ۴۰) تطبیق دروس گذرانده شده طلاب بازپذیری شده از مدارس تابعه و طلاب الحاقی، بر اساس دستورالعمل ابلاغی مصوب شورای آموزش مرکز، انجام می‌پذیرد.

ماده ۴۱) در صورتی که طلبه، سابقه تحصیل در یکی از دانشگاه‌های رسمی کشور داشته باشد؛ در صورت تطبیق واحد و مطابقت حداقل هشتاد درصدی سرفصل‌ها و دارا بودن حداقل نمره ۱۴، در غیر عناوین «ادبیات عرب، منطق و فلسفه، عقاید، فقه و اصول، قرآن و تجوید» نمرات وی پذیرفته می‌شود و در عناوین فوق، طلبه صرفاً از حضور در کلاس معاف گردیده ولی ملزم است در

امتحانات آن دروس شرکت نماید.

ماده ۴۲) نمرات تطبیقی، در معدل نیمسال طلبه مؤثر نبوده، ولی در معدل کل لحاظ می‌گردد.

ماده ۴۳) به ازای هر ۲۰ واحد پذیرفته شده، یک نیمسال از مدت مجاز تحصیل طلبه، کاسته خواهد شد.

◆ فصل هشتم: مرخصی

ماده ۴۴) سقف مرخصی مجاز طلبه با موافقت مدرسه، در دوره تمام وقت ویژه ورودی‌های دیپلم دو نیمسال و در دوره تمام وقت ویژه ورودی‌های سوم راهنمایی و در دوره پاره وقت، سه نیمسال است.

تبصره: با استفاده طلبه از مرخصی در نیمسال اول، صرفاً در صورت ضرورت و تشخیص شورای مدرسه، موافقت می‌شود. در این صورت اولین نیمسال بعد به عنوان نیمسال آزمایشی وی محسوب می‌شود.

ماده ۴۵) طلبه می‌تواند؛ علاوه بر مرخصی مندرج در ماده ۴۴، به ازای هر زایمان، از دو نیمسال مرخصی بدون امتحان - بدون احتساب در سنوات - استفاده نماید.

تبصره ۱: طلبه می‌تواند یک نیمسال از این مرخصی را قبل از زایمان استفاده نماید.

تبصره ۲: در صورت تشخیص و دستور پزشک معالج، مبنی بر استراحت مطلق در طول دوره بارداری، یک نیمسال مرخصی - بدون احتساب در سنوات - به منظور استفاده در دوران بارداری - به مرخصی مندرج در این ماده اضافه می‌شود.

تبصره ۳: در موارد سقط جنین، میزان مرخصی با تجویز پزشک معالج، تعیین می‌گردد.

تبصره ۴: طلبه در دوره بارداری یا پس از زایمان، می‌تواند به جای استفاده از یک نیمسال مرخصی بدون امتحان، یک نیمسال مهمان مرکز آموزش‌های غیرحضوری شده و دروس خود را در آن مرکز بگذراند.

ماده ۴۶) طلبه باید تقاضای مرخصی خود را به صورت کتبی تا دو هفته قبل از شروع هر نیمسال به معاونت آموزش مدرسه تسلیم کند و مدرسه نیز، موظف است حد اکثر تا یک هفته بعد از دریافت تقاضا، موافقت یا عدم موافقت خود را اعلام کند. عدم پاسخگویی مدرسه در زمان مقرر به درخواست طلبه، به منزله موافقت با مرخصی وی خواهد بود.

◆ فصل نهم: انتقال

ماده ۴۷) انتقال به معنای تغییر محل تحصیل طلبه از یک مدرسه تحت پوشش به مدرسه تحت پوشش دیگر، بعد از گذراندن دوره آزمایشی است.

تبصره: انتقالی در صورتی انجام می‌شود که امکان ادامه تحصیل طلبه از طریق مهمان شدن، فراهم نباشد.

ماده ۴۸) انتقال طلبه دارای شرایط ادامه تحصیل، از یک مدرسه به مدرسه دیگر در همان شهر با موافقت مدارس مبدأ و مقصد، مشروط به اینکه امتیاز پذیرش او از امتیاز آخرین فرد پذیرفته شده در مدرسه مقصد، در سال ورودی مربوط کمتر نباشد؛ صورت

می‌پذیرد.

تبصره: در کلان‌شهرها مدیران مدارس مبدأ و مقصد با لحاظ فاصله محل سکونت طلبه با مدرسه علمیه، می‌توانند بدون در نظر گرفتن امتیاز پذیرش، با درخواست طلبه موافقت نمایند.

ماده ۴۹) انتقال طلبه واجد شرایط ادامه تحصیل از شهری به شهر دیگر، در صورت انتقال خانواده متقاضی، بدون در نظر گرفتن امتیاز پذیرش انجام می‌شود.

ماده ۵۰) متقاضی انتقال باید درخواست خود را با ذکر دلیل به صورت کتبی و به همراه رضایتنامه پدر یا همسر - حسب مورد - حداقل سه هفته قبل از شروع نیمسال تحصیلی، به مدرسه مبدأ تسلیم کند.

ماده ۵۱) مدرسه مبدأ موظف است حداکثر ظرف یک هفته تقاضای انتقال طلبه را بررسی و موافقت خود را به مدرسه مقصد اعلام نماید و مدرسه مقصد، مکلف است یک هفته پس از آن، نظر خود را به مدرسه مبدأ اعلام نماید.

ماده ۵۲) در صورت موافقت با انتقال طلبه، کلیه مدارک تحصیلی وی (اعم از سوابق پذیرشی، اوراق امتحانی، کاربرگ‌های مربوط، پرونده پژوهشی، پرونده فرهنگی)، به همراه تعیین وضعیت رفتاری - به صورت محرمانه - و با حفظ سوابق تحصیلی در مدرسه مبدأ، به مدرسه مقصد ارسال می‌گردد.

◆ فصل دهم: مهمان

ماده ۵۳) مهمانی، به معنای تغییر موقت محل تحصیل طلبه از یک مدرسه تحت پوشش به مدرسه دیگر، بعد از گذراندن دوره آزمایشی است.

ماده ۵۴) طلبه در مقطع عمومی ویژه ورودی‌های سوم راهنمایی، حداکثر سه نیمسال و در مقطع عمومی ویژه ورودی‌های دیپلم، حداکثر دو نیمسال می‌تواند در صورت ضرورت و با موافقت مدارس مبدأ و مقصد، مهمان شود.

ماده ۵۵) مهمانی طلبه از یک شهر به شهر دیگر، صرفاً در صورت انتقال خانواده و با رضایت کتبی پدر یا همسر، امکان‌پذیر است.

ماده ۵۶) مهمان شدن طلبه برای گذراندن یک یا چند درس از مجموع درس‌های انتخابی در یک نیمسال تحصیلی، با موافقت مدارس مبدأ و مقصد بلامانع است.

ماده ۵۷) طلبه می‌تواند در طول دوران تحصیل، حداکثر به میزان یک چهارم کل واحدهای درسی، مهمان شود.

ماده ۵۸) متقاضی مهمانی، باید درخواست خود را با ذکر دلیل به صورت کتبی، حداقل سه هفته قبل از شروع نیمسال تحصیلی، به مدرسه مبدأ تسلیم کند.

ماده ۵۹) طلبه در صورت ضرورت - با موافقت مدارس مبدأ و مقصد - می‌تواند یک یا چند مورد از امتحانات پایان نیمسال خود را در مدرسه مقصد، امتحان بدهد.

ماده ۶۰) مدرسه مبدأ موظف است حداکثر ظرف یک هفته تقاضای مهمانی طلبه را بررسی و موافقت خود را به مدرسه مقصد اعلام

نماید. مدرسه مقصد، مکلف است یک هفته پس از آن نظر خود را به مدرسه مبدأ اعلام نماید.

ماده ۶۱) مدرسه مقصد موظف است گزارش وضعیت آموزشی، پژوهشی و فرهنگی طلبه مهمان را جهت ثبت در پرونده تحصیلی وی، در پایان هر نیمسال، به مدرسه مبدأ ارسال کند.

ماده ۶۲) پذیرش درخواست طلاب تحت پوشش جامعه‌الزهرائین «س» قم و مرکز مدیریت خراسان، به عنوان مهمان در مدارس تحت پوشش مرکز و بالعکس، صرفاً با هماهنگی و موافقت مرکز مجاز است.

◆ فصل یازدهم: تغییر شیوه و دوره تحصیل

ماده ۶۳) طلبه در طول تحصیل می‌تواند با موافقت شورای مدرسه، فقط یکبار، شیوه تحصیل خود را از حضوری به نیمه‌حضوری و از تمام‌وقت به پاره‌وقت و بالعکس تغییر دهد. شرایط و ضوابط تغییر شیوه تحصیلی طلاب، طی دستورالعمل جداگانه‌ای ابلاغ می‌شود.

◆ فصل دوازدهم: انصراف و ترک تحصیل

ماده ۶۴) انصراف از تحصیل طلبه، با شرایط ذیل پذیرفته می‌شود:

الف) طلبه درخواست خود را کتباً به مدرسه تسلیم کند.

ب) شورای مدرسه، موافقت خود را با انصراف، به طلبه ابلاغ نماید.

ماده ۶۵) چنانچه طلبه تا قبل از آغاز نیمسال تحصیلی بعد تقاضای خود را پس بگیرد، شورای مدرسه درباره این درخواست تصمیم‌گیری می‌کند.

تبصره: در صورت موافقت شورای مدرسه، با برگشت طلبه انصرافی، مدت عدم حضور طلبه جزو غیبت‌های وی محاسبه می‌گردد و چنانچه عدم حضور وی بیشتر از حد مجاز غیبت باشد، آن نیمسال جزو مرخصی تحصیلی وی محاسبه می‌شود و در صورت نداشتن مرخصی، آن نیمسال در سنوات تحصیلی طلبه محاسبه می‌شود.

ماده ۶۶) طلبه‌ای که بدون اطلاع مدرسه، بیش از یک‌ماه، در فعالیتهای آموزشی شرکت نکند؛ انصرافی تلقی شده و از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

تبصره: چنانچه طلبه تا قبل از آغاز نیمسال بعد، درخواست ادامه تحصیل نماید؛ در صورت موجه بودن عذر با تشخیص شورای مدرسه، آن نیمسال نیز جزو مرخصی تحصیلی وی محسوب می‌شود و در صورت نداشتن مرخصی، آن نیمسال در سنوات تحصیلی طلبه محاسبه خواهد شد.

ماده ۶۷) در صورت قطعی شدن انصراف، تحصیل مجدد طلبه، با طی مراحل پذیرش و بر اساس دستورالعمل‌های ابلاغی ممکن است.

◆ فصل سیزدهم: تحقیق پایانی

ماده ۶۸) طلبه در مقطع عمومی، ملزم به ارائه تحقیق پایانی براساس ضوابط و آیین‌نامه های مربوط است.

◆ فصل چهاردهم: فراغت از تحصیل

ماده ۶۹) به فارغ‌التحصیلان مقطع عمومی، پس از احراز صلاحیت‌های لازم اخلاقی، رفتاری، علمی و مهارتی و کسب حداقل معدل ۱۴ در کل دوره، مدرک تحصیلی سطح دو اعطا می‌گردد.

تبصره: چنانچه معدل کل طلبه، پس از گذراندن کلیه دروس، کمتر از ۱۴ باشد؛ می‌تواند در طول سنوات مجاز تحصیل، نسبت به جبران کمبود معدل با امتحان مجدد، حداکثر ۲۰ واحد درسی در نیمسال به انتخاب خود و تأیید شورای مدرسه اقدام کند و در این صورت، نتیجه امتحانات مجدد در صورتی که بیشتر از نمره قبلی باشد؛ در کارنامه وی ثبت و نمره قبولی سابق، حذف خواهد شد.

ماده ۷۰) مرکز می‌تواند به طلابی که امکان ادامه تحصیل تا پایان مقطع عمومی برای آنان وجود ندارد و مطابق با مصوبه ۴۷۸ شورای عالی حوزه‌های علمیه، دروس سطح یک را با معدل حداقل ۱۴ گذرانده‌اند؛ پس از احراز صلاحیت‌های اخلاقی، فکری و رفتاری، مدرک علمی سطح یک اعطاء نماید.

تبصره ۱: مرجع تشخیص عدم امکان ادامه تحصیل طلاب فوق‌الذکر، کمیسیون مرکب از معاون آموزش، نماینده مدیر، نماینده معاون فرهنگی - تربیتی و مدیر آموزش عمومی (دبیر کمیسیون) مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران خواهد بود.

تبصره ۲: طلابی که در دوره عمومی، ویژه ورودی‌های سوم راهنمایی، تحصیل نموده‌اند؛ لازم است علاوه بر دارا بودن شرائط فوق‌الذکر، دروس اختصاصی این دوره را نیز بگذرانند.

ماده ۷۱) تاریخ فراغت از تحصیل طلبه، تاریخ کسب آخرین نمره قبولی وی است.

◆ فصل پانزدهم: امور خاص

ماده ۷۲) تصمیم‌گیری در مواردی که این آیین‌نامه نسبت به آن ساکت است و یا موارد ضروری و یا اضطراری به عهده کمیسیون امور خاص است.

تبصره: ضوابط و مقررات مربوط به کمیسیون امور خاص در آیین‌نامه جداگانه‌ای ابلاغ می‌شود.

این آیین‌نامه شامل ماده ۷۲ و تبصره در تاریخ ۱۷/۰۹/۱۳۹۳ در شورای آموزش مرکز تصویب گردید و به تأیید مدیر حوزه‌های علمیه خاوران رسید. آیین‌نامه آموزشی از تاریخ ابلاغ، لازم‌الاجراست و آیین‌نامه آموزشی قبلی و کلیه ضوابط مغایر با آن ملغی می‌گردد.